

گروه آموزشی
بژیک

رساله عملیه.

۱۹

صفحه مفید و
کاربردی

2D

اتمام با روزی ۱۰
صفحه

منبع:

رساله عملیه
مراجع عظام

مخاطب فایل:

متقاضیان
شرکت در
آزمونهای
استخدامی

خلاصه
ویژه
استخدامی

- خلاصه ویژه به صورت خط به خط کتاب
- درسنامه فشرده
- آموزش نکته محور
- طبقه بندی شده
- بررسی تله های تستی

اصطلاحات و نکات مهم رساله‌ی احکام

راهنمای عمل به احکام (تقلید):

یک مسلمان باید اصول دین (توحید، نبوت و...) را با تحقیق و دلیل بپذیرد و تقلید در آن جایز نیست. اما برای احکام عملی (مانند نماز و روزه)، اگر مجتهد نیست، باید از یک مرجع تقلید مرد، بالغ، عاقل، شیعه دوازده امامی، حلال‌زاده، زنده و عادل پیروی کند. اگر بین مراجع اختلاف نظر باشد، باید از اعلم (داناترین) تقلید نماید.

دقت کنید: بقا بر میت: تقلید ابتدایی از مجتهد مرده جایز نیست؛ اما اگر مرجع تقلید فوت کند، فرد می‌تواند با اجازه مرجع زنده (اعلم) بر تقلید مرجع فوت شده باقی بماند.

عَدول از مرجع: تغییر مرجع تقلید جایز نیست، مگر آنکه مشخص شود مرجع دوم از مرجع اول «اعلم» (داناتر) است.

مجتهد احکام شرعی را به چند گونه بیان می‌کند از جمله:

✓ الف- فتوی: نظر قطعی و خالی از احتیاط مجتهد را فتوی می‌نامند.

دقت کنید: تذکر: هر گاه مجتهد در بیان مسائل شرعی از تعابیر زیر استفاده کند در این صورت نیز نظر مجتهد در حکم «فتوی» بوده و بعنوان «فتوی» تلقی می‌شود.

«اقوی این است» - «اقرّب این است» - «اظهر این است» - «بعید نیست»

✓ ب- احتیاط مستحب: گاهی مجتهد در بیان مسائل شرعی نظر قطعی را ابراز می‌کند، یعنی فتوی می‌دهد و سپس «احتیاط» می‌کند، به این احتیاط که بعد از فتوی ابراز شده اصطلاحاً «احتیاط مستحب» گفته می‌شود.

✓ ج- احتیاط واجب: گاهی مجتهد در بیان حکم شرعی فتوی نمی‌دهد و نظر قطعی ابراز نمی‌کند بلکه از ابتدا وظیفه مکلف را بصورت احتیاط بیان می‌کند و به این احتیاط اصطلاحاً احتیاط واجب می‌گویند.

احکام خمس ی تکلیفیه:

مسائل دینی و فقهی ممکن است مشمول یکی از احکام زیر گردند:

- ✓ ۱- واجب: یعنی باید آنرا انجام دهند و ترک آن موجب عقوبت است.
- ✓ ۲- حرام: یعنی حتماً باید آنرا انجام ندهند و انجام آن موجب عقوبت است.
- ✓ ۳- مستحب: یعنی بهتر است آنرا انجام دهند اما ترک آن عقوبت ندارد.
- ✓ ۴- مکروه: یعنی بهتر است آنرا انجام ندهند اما انجام آن عقوبت ندارد.
- ✓ ۵- مباح: یعنی انجام یا ترک آن هیچ اولویتی ندارد (نه انجام آن اولی است و نه ترک آن)

اشاره به بعضی از اقسام واجب:

- ✓ ۱- عینی
- ✓ ۲- کفایی
- ✓ ۳- تخییری

احکام طهارت (نجاسات و مطهرات):

نجاسات ۱۱ مورد هستند که عبارتند از: بول (ادرار)، غائط (مدفوع)، منی، مردار، خون، سگ، خوک، کافر، شراب، فُقاع (آبجو) و عرق شتر نجاست خوار.

مطهرات (پاک کننده‌ها): ۱۲ مورد هستند که اشیای نجس را پاک می‌کنند: آب، زمین، آفتاب، استحاله (تغییر جنس، مثل سوختن چوب نجس و تبدیل به خاکستر)، انقلاب (مثل تبدیل شراب به سرکه)، انتقال، اسلام آوردن کافر، تبعیت، برطرف شدن عین نجاست، استبراء حیوان نجاست خوار، غایب شدن مسلمان، و خارج شدن خون متعارف از ذبیحه.

احکام آب‌ها:

آب مطلق: آبی است که آن را از چیزی نگیرند و با چیزی مخلوط نباشد، مانند آب باران، آب چاه - جاری و غیره.

آب مضاف: آبی است که آن را از چیزی بگیرند و یا بقدری با غیر خودش مخلوط باشد که دیگر به آن آب نگویند؛ مانند آب سیب، آب هندوانه، گلاب، آب گل‌آلود و غیره.

آب مطلق از نظر مقدار بر دو قسم است: ۱- ۲ گُر - ۲- قلیل

۱- آب کر: آبی است که اگر آن را در ظرفی به ابعاد سه وجب و نیم بریزند پر شود، بعبارت دیگر حدود 419/377 کیلوگرم وزن داشته باشد.